

На основу члана 22. став 6, члана 31. став 7, члана 34. став 4. и члана 35. став 3. Закона о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон) и члана 17. став 4. и члана 24. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси,

ПРАВИЛНИК
О ОСНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА, ИЗВОЂАЧКОМ ПРОЈЕКТУ ГАЗДОВАЊА
ШУМАМА, ЕВИДЕНТИРАЊУ ИЗВРШЕНИХ РАДОВА И ШУМСКОЈ ХРОНИЦИ
- објављено у „Службеном гласнику РС”, број 18 од 8. марта 2024. године -

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује садржина основе газдовања шумама, начин и поступак њеног доношења и израде, битни недостаци или измењене околности због којих се врши измена и допуна, садржина извођачког пројекта газдовања шумама, начин и поступак његовог доношења и израде, као и периода важења, начин вођења евиденције извршених радова и садржина и начин вођења шумске хронике.

Дефиниције

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) одељење је најнижа трајна јединица поделе простора у оквиру газдинске јединице;

2) одсек је најнижа оперативна јединица поделе простора за коју се планирају и евидентирају мере и радови на газдовању шумама, осим радова на шумским техничким инфраструктурним објектима.

II. САДРЖИНА ОСНОВЕ

Садржина основе

Члан 3.

Основа газдовања шумама (у даљем тексту: основа) садржи два дела: базу геореференцираних података (у даљем тексту: база основе) и текстуални део.

База основе

Члан 4.

База основе садржи податке о: стању шума, плановима газдовања шумама и евиденцији извршених радова.

Подаци у бази основе су геореференцирани на ниво одсека.

Шумски технички инфраструктурни објекти су посебно геореференцирани.

Стање шума

Члан 5.

Стање шума садржи: опис станишта, опис састојина и податке инвентуре.

Опис станишта садржи податке о: власништву, начину коришћења земљишта, рељефу или облику терена, надморској висини, експозицији, геолошкој подлози, земљишту, плављењу, ерозији, мртвом покривачу и хумификацији, приземној вегетацији, закоровљености, ценолошкој припадности, типу шуме и друге податке значајне за опис станишта.

Опис састојина садржи податке о: газдинском типу, врсти дрвећа, старости у једнодобним шумама, састојинској припадности, пореклу, структурном облику, развојној фази састојине, спратовности, природности, очуваности, мешовитости, смеси, склопу, размаку садње, квалитету стабала, здравственом стању састојине, биодиверзитету, угрожености од штетних утицаја, степену угрожености, негованости састојина, подмлатку (врста, старост, бројност, квалитет, висина, састојински услови, оштећеност, узрок оштећења), општој намени, основној намени, припадности газдинској групи, систему газдовања, врсти сече, узгојној потреби, отворености одсека.

Подаци инвентуре садрже: врсту дрвећа, прсни пречник или темељницу; висину стабла, дужину дебла, степен сушења, социјални статус, техничку класу, пробну дознаку, растојање у односу на центар примерног круга са припадајућим азимутом и елементе биодиверзитета прикупљене са примерне површине.

План газдовања шумама

Члан 6.

План газдовања шумама садржи: план гајења шума, план сече шума, план заштите шума, план шумске инфраструктуре и план производње шумског семена.

План гајења шума садржи податке о врсти и обиму радова на гајењу шума.

План сече шума садржи податке о врсти, обиму и начину сече шума.

План заштите шума садржи податке којима се утврђује обим мера и радова на превентивној и репресивној заштити шума од биотичких и абиотичких фактора.

План шумске инфраструктуре садржи планове изградње, реконструкције, санације и одржавања шумских путева и остале инфраструктуре по врсти, називу и обиму.

План производње шумског семена садржи податке о врсти, количини и начину сакупљања шумског семена.

Евиденција извршених радова

Члан 7.

Евиденција извршених радова води се за све извршене радове.

Текстуални део основе

Члан 8.

Текстуални део основе садржи:

- 1) увод;
- 2) стање шума, анализу стања шума и спроведених мера газдовања;
- 3) функције шума, циљеве и мере газдовања шумама;
- 4) план газдовања шумама и процену очекиваних ефеката;
- 5) друге значајне податке и прилоге из члана 13. овог правилника.

Увод
Члан 9.

Увод садржи: основне информације о газдинској јединици, општи опис просторног и поседовног стања, еколошке основе газдовања шумама и разраду опшних смерница из плана развоја шумске области.

Стање шума, анализа стања шума и спроведених мера газдовања
Члан 10.

Стање шума садржи податке из базе основе, и то: податке по газдинском типу и узгојној групи, наменским целинама, пореклу, врсти дрвећа, смеси, степену очуваности, дебљинској структури у разнодобним и пребирним шумама, дебљинској и добној структури у једнодобним шумама, степену угрожености од биљних болести, штеточина и пожара и другим категоријама из базе основе од значаја за газдовање шумама.

Поред података из става 1. овог члана стање шума садржи и стање шумских саобраћајница, попис заштићених природних добара, ловишта, недрвних шумских производа, стање семенских објеката и других потенцијала, приказ необраслог земљишта и друге податке од значаја за газдовање шумама.

Анализа стања шума и спроведених мера газдовања садржи: анализу промена стања шума и образложење насталих разлика у односу на претходни уређајни период, анализу извршења планова газдовања шумама и вредност шуме.

Функције шума, циљеви и мере газдовања шумама
Члан 11.

Функције шума, циљеви и мере газдовања шумама садрже: утврђене функције и намене шума, дефинисане дугорочне и краткорочне циљеве, планиране узгојне, уређајне и специфичне мере газдовања шумама.

План газдовања шумама и процена очекиваних ефеката
Члан 12.

План газдовања шумама садржи: приказ планираних радова по категоријама, мерама и врсти планираних радова, пројекцију утицаја на шумски фонд, очекиване еколошке, социјалне и економске ефекте и финансијску анализу.

Други значајни подаци
Члан 13.

Други значајни подаци и прилози садрже: списак катастарских парцела, услове и усаглашеност са условима других сектора, усаглашавање потреба заинтересованих страна и друге податке од значаја за газдовање шумама.

III. ИЗРАДА ОСНОВЕ

Израда основе
Члан 14.

Основа се доноси ради планирања газдовања шумама газдинске јединице, а на основу утврђеног стања шума, утврђених потреба и циљева, анализе и оцене досадашњег газдовања шумама, издвојених наменских целина и дефинисаних газдинских типова.

При изради основе примењује се каталог шифара, у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења

информационог система у шумарству и стручна упутства, и то: Упутство за газдовање шумама Србије и Упутство за планирање газдовања шумама – радни кораци, који се објављују на званичној интернет страници министарства надлежног за послове шумарства (у даљем тексту: Министарство).

При изради базе основе примењује се одговарајући софтвер, у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења информационог система у шумарству.

Процедура израде основе

Члан 15.

Израда основе обухвата:

- 1) припрему;
- 2) издвајање одсека;
- 3) инвентуру;
- 4) формирање базе података;
- 5) израду планова и текстуалног дела основе.

Припрема

Члан 16.

Припрема обухвата:

- 1) прибављање услова сектора од значаја за газдовање шумама и консултативне састанке са заинтересованим странама;
- 2) прибављање, анализу и припрему података даљинске детекције и података катастра непокретности;
- 3) обележавање граница газдинске јединице и одељења.

Издајање одсека

Члан 17.

Издајање одсека врши се на основу: припадности газдинском типу, намене, бонитета станишта, врсте дрвећа, присуства подмлатка, смесе, порекла, облика гајења, структурног облика, старости, обраста, склопа и здравственог стања шуме.

Инвентура

Члан 18.

Инвентура обухвата прикупљање података и мерење на терену са мреже примерних површина или тоталним премером, применом признатих статистичких метода.

Изузетно од става 1. овог члана инвентура обухвата метод процене који се примењује у одсецима у којима запремина и запремински прираст нису значајни чиниоци за одређивање приноса, односно за планирање у основи, и то: у високим и изданичким састојинама са изразито лошим квалитетом стабала, састојинама мале економске вредности и састојинама на неприступачним теренима.

Инвентура се врши најраније две године пре истека рока важења основе.

Инвентура се не врши у шикарама и шибљацима.

Инвентура се врши на примерним површинама или тоталним премером, у складу са упутствима из члана 14. став 2. овог правилника.

Примерне површине су: детаљне површине и обичне површине.

Детаљне површине се успостављају и код примене тоталног премера.

Детаљне површине

Члан 19.

Детаљне површине служе за мониторинг шумских екосистема.

Детаљне површине су сталне површине и трајно се обележавају и утврђују.

На детаљним површинама прикупљају се подаци о: врсти дрвета, прсном пречнику, припадности газдинском типу и узгојној групи, степену сушења, социјалном статусу, техничкој класи, биодиверзитету, висини стабла, дужини дебла, азимуту и дистанци сваког стабла од центра примерне површине, као и подаци пробне дознаке.

Пробна дознака не врши се у шумама које се обнављају чистом сечом.

Минимални узорак мреже детаљних површина је 1,25% од укупне површине шума које се мере у газдинској јединици.

Обичне површине

Члан 20.

Обичне површине су кружног облика са констатним или концентричним полупречником.

На обичним површинама прикупљају се подаци о: врсти дрвета, прсном пречнику, висини доминантних стабала, припадности газдинском типу и узгојној групи, степену сушења, социјалном статусу, техничкој класи, биодиверзитету и пробној дознаци.

Обичне површине по правилу постављају се у газдинским типовима који имају малу заступљеност и одсецима који нису обухваћени мрежом детаљних површина.

IV. НАЧИН И ПОСТУПАК ДОНОШЕЊА ОСНОВЕ

Захтев за давање сагласности на основу

Члан 21.

Корисник, односно сопственик шума подноси Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине, захтев за давање сагласности на основу.

Уз захтев за давање сагласности на основу корисник, односно сопственик шума доставља нацрт основе у електронској форми, а корисник доставља и одлуку о доношењу нацрта основе од стране органа управљања корисника.

Надлежни орган аутономне покрајине, по пријему захтева за давање сагласности на основу корисника, односно сопственика шума, доставља Министарству базу основе и текстуални део основе ради јавног оглашавања.

Начин доношења основе

Члан 22.

Министарство јавно оглашава основу за коју је поднет захтев за давање сагласности на својој званичној интернет страници, и то у трајању од најмање 30 дана од дана јавног оглашавања.

По истеку рока јавног оглашавања Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине, разматра достављене примедбе и са корисником, односно сопствеником шуме, усаглашава коначну верзију основе.

Након разматрања и усаглашавања са прихваћеним предлозима, корисник, односно сопственик шума доставља Министарству, односно надлежном

органу аутономне покрајине, усаглашену верзију основе у електронској форми, ради добијања сагласности.

Основа на коју је дата сагласност у складу са законом којим се уређују шуме и овим правилником саставни је део информационог система у шумарству у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења информационог система у шумарству.

V. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ОСНОВЕ

Члан 23.

Ако се у току спровођења основе измене околности или утврде битни недостаци на којима је заснована, извршиће се измене и допуне основе на начин и по поступку утврђеном за њено доношење, у складу са законом којим се уређују шуме и чланом 22. овог правилника.

Под измењеним околностима сматра се значајна промена у газдинској јединици или околности настале деловањем више силе.

Под битним недостацима сматрају се утврђени битни недостаци у плановима газдовања шумама, као и други недостаци од значаја за газдовање шумама.

Измене и допуне основе врше се у свим деловима основе на које се односе битни недостаци или измењене околности на којима су засновани елементи планирања.

VI. САДРЖИНА ИЗВОЂАЧКОГ ПРОЈЕКТА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА, НАЧИН И ПОСТУПАК ЊЕГОВОГ ДОНОШЕЊА И ИЗРАДЕ

Садржина извођачког пројекта

Члан 24.

Извођачки пројекат газдовања шумама (у даљем тексту: извођачки пројекат) садржи:

- 1) податке о одсеку;
- 2) податке о дознаци;
- 3) детаљну разраду плана газдовања шума;
- 4) план прихода и трошкова;
- 5) графички приказ;
- 6) друге податке од значаја за газдовање шумама.

Подаци о одсеку

Члан 25.

Подаци о одсеку садрже: опис станишта и опис састојина, циљеве и мере за узгојну групу, план газдовања.

Подаци о дознаци

Члан 26.

Подаци о дознаци садрже: број, дебљинску структуру, запремину и процењену сортиментну структуру дозначених стабала по врсти дрвета.

За одсеке у којима се врши избор стабала будућности приказује се и социјални статус дозначених стабала и број стабала будућности.

Детаљна разрада плана газдовања шума

Члан 27.

Детаљна разрада плана газдовања шума нарочито садржи: технолошки поступак, услове, динамику и рок извршења, потребну радну снагу, материјал и средства по врсти планираних радова и укупно.

План прихода и трошкова

Члан 28.

План прихода и трошкова садржи податке о: трошковима по врсти рада и укупно и приходима који се очекују од реализације плана.

Графички приказ

Члан 29.

Графички приказ садржи: планиране радове, постојеће и пројектоване саобраћајнице (приступне и унутрашње), транспортне границе, гравитациона радна поља, правце привлачења шумских сортимената, повезаност са постојећим саобраћајницама и стоваришта.

Други подаци од значаја за газдовање шумама

Члан 30.

Други подаци од значаја за газдовање шумама садрже: ограничења и забране у газдовању шумама, податке о сертификацији шума и друге податке од значаја за газдовање шумама.

Израда извођачког пројекта

Члан 31.

Израда извођачког пројекта обухвата радове на: припреми, обележавању стабала будућности, дознаци стабала, разради планова, калкулацијама и евидентирању извршених радова.

Када се извођачки пројекат израђује за више одсека подаци се приказују за сваки одсек и збирно.

Припрема израде извођачког пројекта

Члан 32.

Припрема израде извођачког пројекта обухвата преузимање података из основе.

За припрему израде извођачког пројекта који се израђује на основу санационог плана и за реализацију случајног приноса, поред података из става 1. овог члана, користе се и теренски подаци.

Обележавање стабала будућности

Члан 33.

Обележавање стабала будућности врши се трајно на терену у складу са упуштвима из члана 14. став 2. овог правилника.

Одабирање и обележавање стабала будућности се врши у узгојним групама газдинског типа у којима се спроводе селективне прореди и пребирне сече.

Дознака стабала

Члан 34.

Дознака се врши на основу плана газдовања шумама и стања на терену.

Дознака за реализацију планиране сече по узгојним групама врши се на целој површини узгојне групе у одсеку.

Уколико је одступање извршене дознаке по запремини веће од процењене релативне стандардне грешке на нивоу одсека, неходно је образложити разлоге одступања.

Евидентирање извршених радова из извођачког пројекта

Члан 35.

Евидентирање извршених радова из извођачког пројекта врши се по завршетку радова, у складу са чланом 39. овог правилника.

Начин израде извођачког пројекта

Члан 36.

При изради извођачког пројекта примењује се каталог шифара, у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења информационог система у шумарству и стручна упутства из члана 14. став 2. овог правилника.

Извођачки пројекат се израђује у одговарајућем софтверу у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења информационог система у шумарству.

Начин доношења извођачког пројекта

Члан 37.

Извођачки пројекат доноси корисник, односно сопственик шума у прописаном року у складу са законом којим се уређују шуме.

Овлашћено лице корисника, односно сопственика шума извођачки пројекат уноси у информациони систем у шумарству у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин управљања, одржавања и коришћења информационог система у шумарству.

Уносом у информациони систем из става 2. овог члана извођачки пројекат се сматра донетим.

Измене и допуне извођачког пројекта

Члан 38.

Поступак доношења измене и допуне извођачког пројекта врши се на исти начин као и поступак доношења извођачког пројекта у складу са законом којим се уређују шуме и овим правилником.

VII. НАЧИН ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ ИЗВРШЕНИХ РАДОВА

Члан 39.

Евиденција извршених радова води се јединствено за све извршене радове.

VIII. ШУМСКА ХРОНИКА

Члан 40.

Шумска хроника садржи:

- 1) описе промена у јавним књигама;
- 2) податке о биотичким појавама у шуми, и то: податке о квалитету урода семена, појави биљних болести и штеточина;

- 3) податке о абиотичким појавама у шуми, и то: већим шумским штетама од природних непогода, појави раних и касних мразева, податке о плавним водама;
 - 4) податке о фенолошким појавама у шуми, и то: почетка и краја појединих фенолошких фаза и податке о обиму уroda семена;
 - 5) друге значајне информације.
- Шумска хроника води се посебно у оквиру евиденције извршених радова.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Поступак давања сагласности на основу газдовања шумама која је израђена у складу Правилником о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама („Службени гласник РС”, бр. 122/03 и 145/14 – др. правилник), а који је започет до дана ступања на снагу овог правилника биће окончан у складу са одредбама тог правилника.

У случају да није поднет захтев за давање сагласности на основу газдовања шумама, али је премер шума у потпуности окончан у складу са Правилником о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама („Службени гласник РС”, бр. 122/03 и 145/14 – др. правилник) у поступку давања сагласности на основу газдовања шумама не примењују се одредбе чл. 18 – 20. овог правилника.

Члан 42.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе чл. 28 – 50, чл. 55 – 67. и чл. 72 – 76. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама („Службени гласник РС”, бр. 122/03 и 145/14 – др. правилник).

Члан 43.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 369030 2024 14840 007 001 012 001
У Београду, 6. марта 2024. године

МИНИСТАР
Јелена Танасковић

